

Innehåll

Sammanfattning av förändringar som skett efter den 1 januari 2005	2
Information och intryck från några ursprungsländer	5
Kina - åldergräns i adoptionsökandes medgivande	10
Boktips	12
Nya regler i Sydkorea	13

MIA Info

Genom informationsbladet vill MIA sprida information som kan öka förståelsen för adoptivbarn, adoptivfamiljer och internationell adoptionsverksamhet. MIA Info beskriver myndighetens egen verksamhet, det internationella adoptionsarbetet, situationen i ursprungsländerna, aktuell forskning och kunskapsutveckling m.m. Informationsbladet förmedlar också information från adoptionsorganisationerna och adopterades organisationer.

Om du vill prenumerera på nyhetsbrevet anmäl dig på MIA:s webbplats www.mia.eu under länken "Publikationer" vidare "MIA Info".

Sammanfattning av förändringar som skett efter den 1 januari 2005

Adoptionsmyndigheten har ombildats

En följd av lagändringarna den 1 januari 2005 var att Statens nämnd för internationella adoptionsfrågor, NIA, avvecklades och Myndigheten för internationella adoptionsfrågor, MIA, skapades. Bakgrunden till detta var att regeringen inte längre ansåg att nämndorganisationen var nödvändig i förhållande till myndighetens uppgifter. MIA leds i stället av en generaldirektör, Meit Camving, som till sin hjälp har ett insynsråd. Insynsrådet som består av sakkunniga experter har en rådgivande funktion.

Arbetsuppgifter – likheter och skillnader

MIA:s arbetsuppgifter utgår från de uppgifter som NIA hade. Den nya myndigheten har dock fått större möjlighet att utöva en aktiv tillsyn genom fler tillsynsinstrument och en tydligare lagstiftning. De nya kraven för auktorisation av adoptionsorganisationerna innebär att en viktig del av MIA:s arbete är inriktat på den internationella delen av adoptionsverksamheten. MIA har övertagit NIA:s roll som centralmyndighet enligt 1993 års Haagkonvention. Som sådan har MIA en viktig uppgift att utbyta kunskaper och erfarenheter med centralmyndigheter och andra aktörer både i ursprungsländer och andra mottagarländer.

Fler krav för auktorisation och fler tillsynsverktyg

Auktorisation att arbeta med internationell adoptionsförmedling ges i två steg

Förändringar i lagen om internationell adoptionsförmedling innebär att kraven på adoptionsorganisationerna som förmedlar adoptioner har höjts. MIA:s auktorisation att förmedla internationella adoptioner ges i två steg.

Först prövas om organisationen har förutsättningar att överhuvudtaget fungera som förmedlande organ för internationella adoptioner. Förmedlingsarbetet ska ske med sakkunskap och omdöme och med barnets bästa som främsta riktmärke. Organisationen ska vara öppen för alla och drivas utan vinstintresse. Om organisationen har biståndsverksamhet ska den vara åtskild från förmedlingsverksamheten i ekonomiskt och om möjligt i personellt hänseende. Detta för att annan verksamhet inte får äventyra förtroendet för den huvudsakliga uppgiften att förmedla internationella adoptioner.

Därefter prövas organisationens möjlighet att inleda eller fortsätta adoptionssamarbete i ett annat land. De förutsättningar som granskas är förhållandena i ursprungslandet i fråga och organisationens arbete där. Landet måste ha en adoptionslagstiftning eller annan tillförlitlig reglering som beaktar de grundläggande principerna i FN:s barnkonvention och 1993 års Haagkonvention. Det ska också finnas en fungerande administration kring internationell adoptionsverksamhet. Adoptionsorganisationen ska redovisa kostnaderna i landet och hur de fördelar sig. När MIA fattar beslut om att en organisation ska få auktorisation att arbeta med adoptionsförmedling från ett ursprungsland ska hänsyn också tas till kostnadsbilden, balansen mellan de svenska organisationerna och omständigheterna i övrigt.

Krav på den löpande verksamheten

Adoptionsorganisationerna är skyldiga att tillhandahålla förmedlingshjälp till den eller de som fått socialnämndens medgivande att adoptera. En adoptionsorganisation kan neka förmedlingshjälp i huvudsak bara om de inte har någon samarbetskontakt i utlandet som kan ta emot ansökan.

För att adopterade ska kunna söka sitt ursprung och också få kännedom om omständigheterna kring adoptionen ska adoptionsorganisationerna dokumentera och bevara information om förmedlingsverksamheten. Om en adoptionsorganisation skulle upphöra ska denna dokumentation överlämnas till MIA.

Det ställs också krav på hur organisationerna ska hantera inbetalade medel.

Handboken har överförs till Socialstyrelsen

För tydliggöra ansvarsfördelningen mellan den internationella adoptionsverksamheten och socialtjänsten har huvudansvaret för Handboken för socialnämnder överförs till Socialstyrelsen. Den nya handbok som Socialstyrelsen arbetar med att ta fram väntas vara färdig vid årsskiftet 2007-2008. Den kommer att omfatta både nationella och internationella adoptioner samt alla typer av adoptioner som t.ex. spädbarns-, styvbarns- och närståendeoptioner. Under år 2007 kommer också en sammanfattning av adoptionsforskning att ges ut av Institutet för metodutveckling i socialt arbete, IMS.

Det är fortsättningsvis länsstyrelserna som ska svara på frågor som rör lämplighetsbedömningen av blivande adoptivföräldrar i den mån upplysningar inte kan fås från socialnämnderna. I vissa fall kan Socialstyrelsen lämna upplysningar. Frågor om yttrande rörande sökandes hälsotillstånd kan ställas till Rättsliga rådet vid Socialstyrelsen.

MIA kommer dock att fortsätta informera om den del av adoptionsverksamheten som berör barnens situation före adoptionen och förhållandena i utlandet. För att överföra den kunskap och erfarenhet i hemutredningsfrågor som NIA hade har MIA vid ett par tillfällen samlat länsstyrelserna för att överföra sin kunskap. MIA bistår också Socialstyrelsen i arbetet med handboken.

Obligatorisk föräldrautbildning inför adoption

Sedan den 1 januari 2005 krävs för att få medgivande att adoptera att de sökande har kunskap och insikt om adopterade barn och deras behov. För att ge sökande möjlighet att uppfylla kraven ska alla som vill adoptera ett barn från utlandet genomgå en föräldrautbildning inför adoption. De som redan adopterat ett barn från utlandet undantas från regeln. Kommunen kan dock göra bedömningen att de sökande behöver genomgå utbildning trots att de har adopterat tidigare.

Kommunen ska anvisa sökande till lämplig utbildning och kommunen har rätt att ta ut en avgift av de sökande. Avgiften får inte överstiga självkostnadspris.

Regeringen gav Myndigheten för internationella adoptionsfrågor (MIA) i uppdrag att i samråd med Socialstyrelsen ta fram ett studiematerial. Sedan studiematerialet presenterades har MIA, utifrån inkomna synpunkter och en egen testning i mindre skala, reviderat texten. Den 1 september 2006 överlämnades materialet till Socialstyrelsen som fortsättningsvis kommer att ha ansvar för det.

Studiematerialet omfattar en kursbok "Att bli förälder till ett barn som redan finns", en "Handledning för utbildare" och en informationsbroschyr "Så går det till att adoptera".

Socialstyrelsen kommer att trycka kursboken och handboken. MIA tillhandahåller broschyren. Tills tryckningen är klar kan kursboken hämtas från www.mia.eu och de som ska leda föräldrautbildning kan beställa handledningen av MIA.

Att bli förälder till ett barn som redan finns

Att bli förälder genom adoption innebär att ta till sig ett barn som redan finns. Eftersom ett adopterat barn har erfarenheter av separationer och bristsituationer ställs adoptivföräldrarna inför särskilda utmaningar. För att barnet ska bli tryggt behöver föräldrarna vara väl förberedda så att de kan ta emot barnet med lyhördhet och värme.

Genom att skapa förståelse för de villkor som barnen kommer ifrån ges föräldrarna förutsättningar att med respekt för barnets överlevnadsstrategier hjälpa barnet att landa i sin nya tillvaro. Utbildningen ska också ge kunskap om vilka regler som gäller beträffande adoption, hur en adoption praktiskt går till och vilken hjälp som finns om problem skulle uppstå efter adoptionen.

Målet är att deltagarna ska kunna fatta ett informerat och väl genomtänkt beslut om de vill adoptera. De ges möjlighet att finna sitt eget förhållningssätt till de känslomässiga, sociala och etiska dilemman som är förbundna med internationell adoption. Ett väl förankrat beslut att adoptera ger goda förutsättningar att i framtiden möta barnets frågor.

Kursen – en möjlighet att reflektera tillsammans med andra

Föräldrautbildningen omfattar 21 timmar som fördelas på sju tillfällen alternativt två veckoslut. Deltagarna samlas i grupper om ca 10 personer under ledning av en eller två kursledare. För att den kunskap som förmedlas på kursen ska ge känslomässig insikt använder kursledarna olika medier som film, musik och litteratur. I värderingsövningar får deltagarna möjlighet att själva ta ställning till och ta del av andras sätt att se på olika frågor. Det viktiga är att deltagarna ges möjlighet att reflektera över sin egen inställning och se att det finns alternativa förhållningssätt.

Föräldrautbildningens huvudteman:

- Anknytning – betydelse för barnets utveckling och konsekvenser av separationer och bristsituationer
- Föräldraskap – generella förutsättningar och det specifika med att bli förälder genom adoption
- Ofrivillig barnlöshet – att finna ett sätt att leva med sorgen så att man till fullo kan glädjas över det barn man får
- Adoptionstriangeln – relationen mellan barn, adoptivföräldrar och biologiska föräldrar
- Adopterades ursprung – förhållandet till ursprungslandet
- Etnisk diskriminering – att växa upp med ett annorlunda utseende, vad det kan innebära och vilka strategier man behöver
- Adoptionen i ett livsloppsperspektiv
- Etiska dilemman
- Lagar och konventioner
- Adoptionsprocessen

Information och intryck från några ursprungsländer

Ett viktigt redskap i MIA:s tillsyn är att resa till ursprungsländerna. Här sammanfattas information och några intryck från MIA:s resor till Etiopien och Sydafrika i december 2005 samt till Ecuador och Colombia i mars 2006. Under besöken har ländernas adoptionsprocess studerats och besök har gjorts på myndigheter, barnhem och organisationer.

Etiopien

Adoptionscentrum började förmedla adoptioner från Etiopien 1969 och sedan dess har 1015 barn adopterats till Sverige. År 2004 adopterades 1500 barn internationellt till 17 länder från Etiopien. År 2005 adopterades 37 barn av svenska familjer. Ett adoptionsbeslut fattas i Etiopien. Det är en s.k. svag adoption, vilket innebär att den inte får samma rättsverkan som en svensk adoption. Därför tas sedan ett nytt adoptionsbeslut i svensk tingsrätt.

Barnens bakgrund

Det är olagligt att överge barn i Etiopien och de flesta barn som lämnas för internationell adoption är hittebarn. Det händer dock att polisen accepterar att mödrar lämnar sina barn direkt till dem. I de fall då man vet vilka som är barnets föräldrar görs en utredning om de kan ta hand om barnet. Om de inte kan det måste de ge sitt samtycke till att barnet får adopteras.

Vid ett möte med Rädda Barnen i Addis Abeba fick MIA uppgifter om att det finns ca 4,6 miljoner föräldralösa barn i Etiopien. Många av dessa barn lever med sina släktingar. I de flesta fall har barnens föräldrar dött i aids. Antalet gatubarn uppskattas till 150 000-200 000 och ytterligare en miljon barn lever i fattigdom i städerna och riskerar att hamna på gatan. Det är vanligt att barn blir slagna. 70 procent av flickorna är omskurna.

En annan bakgrund till att barn lämnas av sina familjer är urbaniseringen. Varje dag söker sig ca 150 personer till Addis Abeba för att starta ett nytt liv. För dem saknas ofta det sociala

skyddsnet som storfamiljen på landsbygden traditionellt erbjudit.

Barnhem med tillstånd från Ministry of Justice får arbeta med internationell adoption. Barnen kommer till barnhemmen genom polisen eller stadsförvaltningen. Barnhemmen får inte ta emot barn direkt från familjen. Adoptionsbarnhemmet har vårdnaden om barnet och de får välja adoptivföräldrar. Barnet ska stanna på barnhemmet tills domstolen meddelat adoptionsbeslutet. När en adoptivfamilj kommer till Etiopien får de besöka barnet varje dag på barnhemmet under någon vecka så att familjen och barnet får vänja sig vid varandra.

Möjligheter till rotsökning

Adopterade etiopier och eritreaners förening (AEEF), är ett socialt forum för vuxna adopterade. Utifrån medlemmarnas erfarenheter har AEEF skapat rutiner för att hjälpa dem som vill söka sina rötter. I Etiopien finns en systerförening "The Bright Star", vars medlemmar har familjemedlemmar som adopterats internationellt. De arbetar för att underlätta mötet mellan adopterade och deras biologiska familjer.

Den centrala adoptionsmyndigheten, Children, Youth and Family Affairs Department (CYFAD) som arbetar under Ministry of Labour and Social Affairs (MOLSA), upprätthåller ett register över barn som adopterats internationellt och de familjer som adopterat barn från Etiopien. Adopterade kan vända sig till MOLSA för att få uppgifter om sin bakgrund.

Sydafrika

Sydafrika öppnade för internationell adoption år 2000 och samarbetar idag med 11 länder. 243 barn har kommit från Sydafrika till Sverige som adoptivbarn. 46 av dessa barn kom år 2005. Sydafrika tillträdde 1993 års Haagkonvention år 2003 och Department of Social Development (Socialministeriet) är centralmyndighet. Adoptionsbeslutet fattas i sydafrikansk domstol.

Adoptioner från Sydafrika förmedlas genom Adoptionscentrum. Den sydafrikanska samarbetskontakten är en kristen organisation som heter ABBA Adoptions.

Den biologiska mamman får välja adoptivfamilj

I Sydafrika är det vanligt att mamman är känd men det förekommer också att barn hittas övergivna. I många fall tillbringar mammorna den senare delen av sin graviditet på mödrahem där man arbetar aktivt med att göra henne delaktig i adoptionsprocessen. ABBA Adoptions erfarenhet är att det ökar möjligheterna för kvinnan att gå vidare på ett bra sätt med sitt liv efter adoptionen. Vanliga anledningar till att mammorna lämnar sina barn för adoption är att:

- Mamman har blivit övergiven av barnets pappa
- Mamman har blivit våldtagen
- Mamman är HIV-positiv
- Barnets föräldrar har olika etniskt ursprung

Vanligtvis kommer mammorna till mödrahemmet när de är i sjätte-sjunde månaden och de stannar ca två veckor efter barnets födelse. På hemmet erbjuds kvinnorna rådgivning, terapi och medicinsk vård. Man uppmuntrar kvinnorna att först söka stöd hos sina familjer. Om kvinnan väljer att inte behålla barnet får hon vara delaktig i adoptionsprocessen. ABBA väljer ut ett antal ansökningar och utifrån fa-

miljernas presentationer av sig själva får mamman välja adoptivfamilj till sitt barn. I enlighet med subsidiaritetsprincipen (närhetsprincipen) försöker man i första hand hitta sydafrikanska familjer. Om mamman vill välja internationell adoption i första hand måste hon skriftligen motivera sitt val.

Mammorna uppmuntras att göra s.k. "profiles" med foto och information om sig själva som barnet ska få. Ungefär 80 procent av mammorna vill träffa adoptivföräldrarna. I realiteten är det ungefär 10 procent som gör det. Mötet sker ca en vecka efter det att adoptivfamiljen fått barnet i sin vård. Många mödrar uttrycker lättnad efter mötet. Efter adoptionen kan familjen och den biologiska mamman skicka brev till varandra genom organisationen under två år.

Mammorna är ofta arbetslösa. På mödrahemmet kan de lära sig göra pärlarbeten, laga mat för catering och sy traditionella kläder. De får lära sig hur man söker arbete och vissa kvinnor får möjlighet att vidareutbilda sig.

Överlämnande av barnet

MIA:s representanter fick möjlighet att närvara då ett par familjer fick ta emot sina barn. Familjen samlades i ett rum tillsammans med personal från ABBA. Barnhemsföreståndaren kom in med barnet och överlämnade det till

---

föräldrarna. Ifall en familj redan har barn får det möjlighet att träffa sin lillasyster/lillebror före föräldrarna och sedan följa med syskonet till rummet där föräldrarna väntar. Kort efter att familjen hade fått ta emot barnet lämnades de ensamma en stund. Efter en stund kom personalen tillbaka och gav familjen en väska med barnets tillhörigheter. I väskan fanns bl.a. en minnesbok med anteckningar om barnets utveckling, de kläder barnet haft då barnet kom till barnhemmet och några leksaker som barnet haft på barnhemmet.

Så nära barnets ursprung som möjligt

Sydafrika fäster stor vikt vid subsidiaritetsprincipen vid placering av barn. År 2004 genomfördes 2650 nationella adoptioner vilket kan jämföras med de internationella adoptionerna som omfattar ungefär 300 barn per år. I stället för att utöka det internationella samarbetet satsar man på familjehemsvård. Även inom landet får subsidiaritetsprincipen betydelse på så sätt att man i första hand försöker göra adoptionsplaceringarna så nära barnets etniska och kulturella bakgrund som möjligt. Sydafrikanska familjer vill oftast adoptera barn som tillhör samma etniska folkgrupp som de själva.

Ecuador

Sedan 1969 har totalt 399 barn adopterats från Ecuador till Sverige. Ecuador är sedan 1996 anslutet till 1993 års Haagkonvention och har internationellt adoptionssamarbete med 10 länder. Centralmyndighet är Presidenten för Barn och ungdomsministeriet (Consejo Nacional de la niñez y Adolescencia). Under senare år har antalet barn som adopterats från Ecuador till Sverige varit lågt. År 2005 adopterades inget

barn alls till Sverige. Adoptionsbeslutet fattas i ecuadoriansk domstol. Adoptionsansökningar till Ecuador förmedlas genom Adoptionscentrum.

Utredning av barnet

För några år sedan (2003) fick Ecuador ny barnavårdslag. Den nya lagen fäster stor vikt vid att alla möjligheter för barnet att stanna i sin familj ska vara uttömda innan barnet kan lämnas för adoption. Detta innebär att man ska utreda barnets släkt till tredje led innan domstolen kan besluta att barnet är tillgängligt för adoption. På barnhemmen menade man att mammorna har blivit mindre benägna att ge sig till känna eftersom utredningen upplevs som kränkande. Detta leder till att onödigt många barn överges.

Föreståndaren på ett barnhem berättade att det tidigare var vanligt att barn lämnades på avskilda platser för att dö. Sedan adoption kommit att bli alltmer känt och accepterat lämnas de flesta barnen på platser där de snabbt ska hittas. Man arbetar med en öppen attityd för att mödrarna ska ge sig till känna men det är ännu ovanligt att en mamma öppet överlämnar sitt barn.

De skärpta kraven i lagen har lett till längre utredningstider, vilket innebär att barnen blir kvar på barnhemmen längre tid innan de kan adopteras. Grundligare utredning innebär också större belastning på rättsväsendet. Då vi besökte en familjedomstol fick vi veta att det finns 4500 anställda inom rättsväsendet i Ecuador. Av dessa arbetar 4200 med vuxenärenden. Detta betyder att endast 300 anställda arbetar med ärenden som rör barn trots att 51 procent av Ecuadors befolkning är under 18 år.

Situationen i Ecuador konkretiserar hur olika aspekter av barnets bästa kan hamna i praktisk konflikt. Ett exempel är hur vikten av att noga

---

utreda möjligheterna för barnet att stanna kvar i sin ursprungliga familj kolliderar med barnets behov av att få en familj så snart som möjligt.

Inställningen till adoption

Med tanke på att många barn lever på barnhem är antalet adoptioner lågt. Förra året beslutades 62 internationella och omkring 80 nationella adoptioner. En bakgrund till detta är att barnavårdslagen ändrades 2003 och att den omstrukturerade av den offentliga verksamheten som följde på förändringen tagit tid. En annan är att inställningen till adoption i allmänhet, och internationell adoption i synnerhet, är ambivalent i Ecuador. Inom landet är det däremot vanligt med s.k. "kuddadoptioner", d.v.s. att barnet direkt registreras som biologiskt barn till adoptivföräldrarna.

Unidad Técnica de Adopciones, (UTA), har en viktig roll i utredningen av barnet. De godkänner också adoptionsansökningar, ansvarar för den obligatoriska föräldrautbildningen inför adoption och kontrollerar uppföljningsrapporter. UTA menar att man behöver skapa en adoptionskultur i landet. De arbetar med opinionsbildning och informationsspridning genom media men anser att adoptivföräldrarna själva är de bästa förespråkarna för adoption. De ser föräldrautbildningen som ett viktigt redskap för att få en fungerande adoptionsverksamhet.

De som i Ecuador är tveksamma inför internationell adoption ifrågasätter om det verkligen är till barnets bästa att skiljas från sin ursprungskultur och om det är möjligt för barnet att finna sig till rätta och bli accepterad i ett nytt hemland. Ecuadorianska myndigheter är angelägna om att barn som adopteras internationellt inte ska förlora hela sin ecuadorianska identitet. Därför får adoptivföräldrar skriftligen förbinda sig att ge barnen "tillräckliga kunskaper i Ecuadors

språk, historia och geografi". Det finns också föreställningar om att adoption egentligen bara är "business", förtäckt trafficking eller organhandel.

Svåra adoptioner

De flesta internationella adoptioner är s.k. "svåra adoptioner". Översatt till svensk terminologi är det adoption av barn med särskilda behov. Man ser det som att dessa barn behöver särskilt kompetenta föräldrar och att adoptionsplacementer av dessa barn är särskilt svåra. "Svåra adoptioner" berör barn som är:

- Ljusa barn över fem år
- Barn av afroamerikanskt ursprung över tre år
- Syskongrupper
- Barn med psykiska eller fysiska funktionshinder

I diskussionen för och emot internationell adoption var de som vi träffade eniga om att internationell adoption kommer att behövas ett bra tag till för att dessa barn ska få chansen att få en familj.

Rotsökning

Många av adoptionerna till Sverige skedde under mitten av 1970-talet. Adoptionscentrums representant, Rosario Chipantiza Ochoa har arbetat med organisationen sedan 1970-talet. Hon hjälper adopterade som gör återresor och det är inte ovanligt att Rosario var med vid adoptionen och minns familjen.

Colombia

Sedan 1969 har drygt 5000 barn adopterats från Colombia till Sverige. År 2005 adopterades 54 barn. Colombia har varit anslutet till 1993 års Haagkonvention sedan 1998 och har internationellt adoptionssamarbete med 13 länder. Centralmyndigheten heter Instituto Colombiano de Bienestar Familiar (ICBF). Adoptionsbeslutet fattas av colombiansk domstol.

Adoptionerna i Colombia förmedlas antingen genom ICBF eller genom ett privat adoptionsbarnhem som arbetar med licens av ICBF. Adoptionscentrum förmedlar huvudsakligen adoptioner från de privata adoptionsbarnhemmen medan FFIA förmedlar adoptioner endast genom ICBF. En tredje svensk adoptionsorganisation, La Casa, samarbetar med ett privat barnhem.

Strävan att förbättra villkoren för barn

De senaste åren har ett lagändringsarbete pågått som syftar till att den colombianska barnavårdslagen ska leva upp bättre till principerna i Barnkonventionen. ICBF arbetar i första hand för att förebygga att familjer splittras och barn överges. Då barn inte kan bo i sina familjer ska de i enlighet med subsidiaritetsprincipen i första hand få en alternativ placering i Colombia. Under år 2005 adopterades 1 842 (42%) barn nationellt och 2058 (58%) internationellt. För att de barn som inte blir adopterade utan växer upp i fosterhem eller på institution ska ges en möjlighet att växa upp till ansvarstagande samhällsmedborgare har ICBF projekt för att ge psykosocialt stöd. De flesta som MIA talade med sade dock att internationell adoption en tid framöver kommer att fortsätta vara ett nödvändigt alternativ eftersom behoven är mycket större än resurserna.

Acceptansen för mammor som föder barn utom äktenskapet ökar och stödet till föräldrar, som t.ex. barnomsorg och sjukförsäkringssystem, är under uppbyggnad. Samtidigt ser både ICBF och de privata adoptionsbarnhemmen en ökning av barn som omhändertags p.g.a. vanvård, misshandel, sexuellt utnyttjande och övergivande. Orsakerna kan vara många. Enligt ICBF kan det bero på att samhället fångar upp barn i riskzonen tidigare och att benägenheten att anmäla om ett barn far illa har ökat. De privata barnhemmen menar att samhällets ansträngningar att få mödrarna att behålla barnen inte alltid leder till en varaktig lösning utan i många fall leder till att barnen måste tas om hand senare.

Reformarbetet innebär för adoptionsverksamhetens del skärpta rutiner för att säkerställa att den biologiska mamman är helt införstådd med

---

vad en adoption innebär. Kraven på adoptivföräldrarna har blivit mer detaljerade, t.ex. vad gäller ålder. Man har också begärt att få mer utförlig information i hemutredningen. ICBF arbetar också för att få en bättre kontroll över de utländska adoptionsorganisationerna som verkar i landet. En pågående viktig diskussion rör frågan hur man ska se på de kostnader som finns för adoptionsverksamheten.

Den utveckling som sker innebär troligen att antalet barn som blir tillgängliga för internationell adoption kommer att fortsätta att minska. Barnen blir äldre och fler av dem kommer att ha särskilda behov. Man placerar gärna barn med särskilda behov i svenska familjer eftersom man vet att adoptivföräldrar från Sverige är väl förberedda och har lång föräldraledighet.

Rotsökning

Adopterade från Colombia kan ansöka hos ICBF om att få ut sina dokument om sin bakgrund fr.o.m. 18 års ålder. Om adoptionen förmedlades genom någon adoptionsorganisation kan det vara lämpligt att vända sig till den organisationen för att få hjälp. Adoptionscentrum arrangerar återresor. Det finns också en organisation för adopterade från Latinamerika, Chicola, som kan ge stöd och råd.

Colombia befinner sig sedan länge i en väpnad konflikt mellan militär, paramilitära grupper och gerillagrupper. Ibland blossar konflikten upp och ibland är det lugnare. Säkerhetsläget varierar också beroende på var man befinner sig i landet. För att svenska ambassaden ska kunna bistå om ett svårt läge skulle uppstå måste de ha kännedom om vilka svenskar som vistas i landet. Det är därför viktigt att alla svenskar som reser in i Colombia anmäler sig till ambassaden.

Kina – åldersgränser i adoptionsökandes medgivande

Sedan det blev möjligt att adoptera från Kina i början av 1990-talet har det snabbt blivit ett av de mest populära ursprungsländerna. Kina har internationellt adoptionsarbete med 16 länder. Förra året adopterades 462 barn från Kina av svenska familjer (totalt adopterades 1083 barn till Sverige).

Tack vare den positiva ekonomiska utvecklingen i Kina minskar antalet övergivna barn. De nationella adoptionerna är fler än de internationella och de ökar i antal. Detta innebär att den totala handläggningstiden för en adoption från Kina har ökat. I nuläget (oktober 2006) är handläggningstiden omkring 16 månader. CCAA menar dock att internationella adoptioner kommer att behövas en lång tid framöver eftersom befolkningsunderlaget är stort.

Utvecklingen har lett till förändringar av handläggningen av adoptionsansökningar. I maj 2006 besökte den kinesiska adoptionsmyndigheten CCAA Sverige. CCAA meddelade då att de kommer att sätta barnet i första rummet och lämna barnbesked utifrån de barn som finns. CCAA ifrågasätter relevansen av de åldersangivelser som finns i familjernas medgivanden och kommer fortsättningsvis att matcha de barn som för tillfället är aktuella för att få familj. Med utgångspunkt från barnets bästa menar CCAA att familjer inte kan tacka nej till följd av barnets ålder.

Mr Zhang Zhong som är andreman på CCAA sade: "Barn är inte produkter. De är inte koppar eller flaskor, som tillverkas i fabrik. Ni måste vara mer flexibla och förstå att Kina inte kan producera barn av en särskild ålder eller

---

kvalitet." Från MIA:s sida redogjorde vi för de svenska bestämmelserna angående medgivandeprövningen, men åtog oss att i Sverige informera om vilka barn som är tillgängliga för adoption i Kina.

För närvarande är de flesta barn som är tillgängliga för adoption under två år gamla. Det fåtal barn som är äldre är vanligtvis över sex år eller har någon sjukdom eller något funktionshinder. För att underlätta för dem som vill skicka sin ansökan till Kina kan det vara lämpligt att det lägsta medgivande som ges är för barn som ej fyllt två år. Om sökande bedöms vara lämpliga enbart för ett friskt barn mellan två och sex år bör deras ansökan inte skickas till Kina. Genom detta kan man undvika onödig väntan på nya beslut för både barn och adoptionssökande.

Återresa till Sydkorea 2007

Allt fler adopterade vill veta mer om sin bakgrund och sitt ursprung. På Adoptionscentrum finns det sedan 1995 en verksamhet som kallas för "Resor och Rötter". Verksamhetens uppgift är att hjälpa vuxna adopterade som vill söka mer information om sin bakgrund eller som behöver hjälp och råd inför en återresa till födelselandet. En annan uppgift är att svara på förfrågningar ifrån utlandet vid de tillfällen då den biologiska familjen söker information och önskar kontakt med den adopterade. Adoptionscentrum planerar för en återresa i grupp till Sydkorea i början av juni 2007. Exakta datum, kostnad och program är ännu inte bestämda. Den som vill ha mer information kan vända sig till konsulent Lisa Arnberg, lisa.arnberg@adoptionscentrum.se

Adoptionernas dag 18 november 2006

Lördagen den 18 november arrangeras Adoptionernas dag runt om i Sverige.

Det är Adoptionscentrums lokalavdelningar som ordnar egna program med föreläsningar och aktiviteter. Håll ögonen öppna på www.adoptionscentrum.se

Temadag kring adoption

lördagen den 18 november

arrangör: Adoptionscentrum Göteborg

Kan kraften i en saga hjälpa barn med inlärningssvårigheter? Hur påverkas ett barn av en vuxens förväntningar? Hur fungerar anknytningsprocessen i en adoptivfamilj? Hur skaffar man sig en strategi för att klara sitt annorlundaskap? Dessa och många andra frågor kommer att diskuteras och i flera fall ges svar på när Adoptionscentrum i Göteborg inbjuder till en temadag kring adoption lördagen den 18 november. Temadagen vänder sig till alla som kommer i kontakt med adoptivbarn och adoptivfamiljer. Socionomer, lärare, föräldrar, blivande föräldrar och alla som i övrigt är intresserade av adoptionsfrågor. Programmet omfattar elva olika föreläsningar av bland andra logoped Christina Lagergren, Mats och Iréne Niklasson, Vestibularis, Lisa Andersson Tengné, genuspedagog, författaren och adoptivpappan Dan Höjer, Måns Clausen, adopterad, Otto Westphal, överläkare samt de så kallade Nannypedagogerna.

Kostnaden är 300 kronor för AC-medlemmar, 400 kronor för icke-medlemmar. Lunch och fika ingår. Platsen är Handelshögskolan i Göteborg klockan 9-18 lördagen den 18 november. Anmälan sker till anna.m@adoptionscentrum.se senast den 4 november.

Boktips

Adoptivföräldrar berättar i antologin Efterlängtat

Kim Skoglund (red.) 2006. Mareld.

Boken kan beställas från www.mareld.se

"Efterlängtat" är en antologi med 18 berättelser av adoptivföräldrar. Barnen som kommit från olika världsdelar under några decennier är idag vuxna. Adoptivföräldrarna delar med sig av sorg och glädje med förhoppningen att andra ska ha nytta av deras erfarenheter.

Antologins redaktör, Kim Skoglund, är psykiatriker och psykoanalytiker. Hon har mött adopterade och deras familjer under 30 års tid i sin yrkesverksamhet och genom sitt engagemang för adopterade. Upprinnelsen till antologin var en diskussionsträff med författare i antologin "Hitta Hem" (Lindström & Trotzig, 2003), i vilken ett 20-tal adopterade från Korea berättar sin historia. En adoptivmamma i publiken sade "Ingen frågar oss hur vi har haft det". Kim Skoglund tänkte "Det ska jag göra". Resultatet är "Efterlängtat".

Från det Fjärran Öst till det vita Nord

Sunny Jo, Berit K.N. Ellingsen, Dong-soo Dan, Hilmersson och Hanna Sofia Jung Johansson (red.) 2006, Korean @adoptees Worldwide & Truepeny Publishing Company. Boken kan beställas från: www.koreanadoptees.net

22 författare och konstnärer från Danmark, Norge och Sverige öppnar sitt innersta och låter oss få ta del av sina personliga tankar och funderingar. Alla har fötts i Korea och adopterats av familjer i Skandinavien. De tillhör första generationens utlandsadopterade skandinaver som blivit vuxna.

Rötter

Sanna Sjöswärd

2006

Boken kan beställas från www.sannafoto.se

Sanna föddes 1973 i Teheran i Iran. Hennes mamma kunde inte ta hand om henne och hon placerades på barnhem. 1977 adopterades hon av en svensk familj. I vuxen ålder fick Sanna kontakt med sin mamma genom en artikel i en av Teherans dagstidningar. Hon har gjort flera återresor och för att skildra sin iranska familjs livssituation har hon använt kameran.

Sanna Sjöswärds bilder ställs ut på Kulturhuset, Sergels torg, Stockholm t.o.m. den 3 december 2006.

Nya regler i Sydkorea

Den sydkoreanska regeringen har beslutat om lagändringar gällande adoption som kommer att träda i kraft i januari 2007. Syftet med förändringarna är att stimulera en ökning av de nationella adoptionerna och man önskar minska de internationella adoptionerna med 10 procent årligen. Förändringarna innebär att:

- Innan ett barn får lämnas till internationell adoption måste man söka efter familj inom Sydkorea under fem månader.
- Friska barn kan ges utresetillstånd då de är nio månader.
- Undantag kommer att göras för barn med medicinska problem.

För att lösa situationen för barnen i landet har myndigheterna bland annat ändrat kraven på de sydkoreanska adoptivföräldrarna, till exempel kan ensamstående adoptera och man har höjt den tillåtna ålderskillnaden mellan den blivande föräldern och barnet från 50 till 60 år. Adoptivföräldrarna kommer också att få ett månatligt bidrag på 100 000 KRW (ca 800 kr).

Adoptioner från Korea till Sverige har förmedlats genom Adoptionscentrum och den koreanska samarbetskontakten Social Welfare Society, SWS. SWS har med anledning av lagändringarna meddelat att man inte i dagsläget tar emot fler ansökningsdokument. Adoptionscentrum kan i dagsläget därför endast ta emot ansökningar för köplacering i Sverige.

FFIA:s Informationsträff - Adoption en fantastisk möjlighet

Informationsträffen vänder sig till alla som är intresserade av hur en adoption går till. Personal från FFIA:s kontor berättar också mer ingående om några av adoptionsländerna - och vilka barn som främst behöver föräldrar. Det kommer under kvällen finnas möjlighet att ställa frågor om adoption och FFIA:s adoptionsländer.

Deltagarna har också möjlighet att ta del av en familjs berättelse om sin adoptionsresa till Kina och under kvällen kommer även några vuxna adopterade att dela med sig av sina erfarenheter. Det behövs ingen föransökan och träffen är kostnadsfri.

Göteborg

Informationsträffen i Göteborg äger rum i HSB Konferenscenter den **8 november** kl.18.00 - ca 21.30. Adressen är Första Långgatan 28 A, Göteborg (mellan Järntorget och Masthuggstorget).

Malmö

Informationsträffen i Malmö kommer att äga rum i St Gertruds Konferens, Salmsonsalen, Östergatan 7 B den **15 november** mellan 18.00- ca 21.30.

Stockholm

I Stockholm kommer träffen att äga rum i ABF- huset, Katasalen, Sveavägen 41